

Univerzita Palackého
v Olomouci

Mimořádná úhrada z veřejného zdravotního pojištění (§ 16)

Jan Kratochvíl

Právnická fakulta Univerzity Palackého, Nejvyšší správní soud

Kontext

- § 16 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
 - novelizován od 1. 1. 2022
- Čl. 31 Listiny základních práv: „Každý má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.“
- Jádrem práva podle věty druhé čl. 31 Listiny je bezplatné poskytnutí zdravotní péče lege artis potřebné s ohledem na zdravotní stav pacienta (Pl. ÚS 3/15, bod 101, Pl. ÚS 43/17, bod 45)

§ 16

–3 podmínky:

- služba ze zdravotního pojištění nehrazená
- jediná možnost z hlediska zdravotního stavu pojištěnce
- výjimečný případ

Jediná možnost

- pro konkrétního pacienta neexistuje hrazená alternativa z veřejného zdravotního pojištění, která by byla *lege artis*
- Individualizace
 - Nesnášenlivost na léčivý přípravek
 - Bezpečnost léčby (10 Ads 334/2022-41)
- prokazatelně *podstatně* méně účinný přípravek není alternativa (4 Ads 394/2019-105)
 - Medián dožití o měsíc vyšší neznamena podstatně účinnější přípravek (7 Ads 37/2023-38)
- Alternativa off label je alternativa (2 Ads 206/2022-66)
 - Překonal MS Praha 11 Ad 2/2021
- Nákladnost?
 - 4 Ads 394/2019: *Obecně si lze představit odepření úhrady zdravotní služby požadované dle § 16 odst. 1 zákona o VZP ve výjimečných případech, kdy by cena za požadovanou zdravotní službu mohla reálně narušit stabilitu hrazení zdravotních služeb z veřejného zdravotního pojištění.*

Výjimečnost

- Nemá jít o plošné řešení
- Flexibilní kritérium
 - Ne pouze četnost (9 Ads 214/2018-63)
 - rychlý rozvoj onemocnění/agresivita (MS v Praze, č.j. 10 Ad 11/2017-65, 7 Ads 37/2023-38)
 - nemožnost léčby po dobu těhotenství (5 Ads 28/2018-58)
 - Léčba zahájena dříve než lék schválen (4 Ads 394/2019-110)
- Supluje standardní úhradu